

A MUNKÁ

A Szegedi Szociáldemokrata Párt
hivatalos lapja. Egyes szám ára 2 korona.

Kedd, 1920 december 7.

II. évf. 283. sz.

Felelős szerkesztő:

DEÁK DEZSŐ.

Kiadó:

JENEI SÁNDOR.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Vár-utca 7. szám.
Telefon 10-96.

Los Angeles.

Los Angeles délamerikai város. Oly keveset tanultunk e távol világról a béke boldog esztendeiben, olyasfélélt csak, hogy Délamerika széles mezőit még szűzen várják a hódító embert, hogy a termékeny síkokon még nem járt eke és ijesztő kincsek tömkelegét rejtik az ismeretlen hegyek. Most Los Angelesről jött hír. Irják, hogy e város mellett a délamerikai filmvállalatok filmvárost építettek. Hatalmas város. Területét nagyobbának mondják az európai fővárosokénál, minden utcája más-más országbeli, más korbeli, ami csak színtere lehet a filmdrámának; a Forum Romanum és a középkori német várpiac, Názareth és modern nagyváros tündöző gyárnegyede, mind ott van. És mind lakatlan, mind használatlan, csak arra az egy célra készült, hogy filmdrámát játszanak benne. Itt tart Délamerika.

Akik kevesek 1914 előtt már tiszta szemmel nézték a dolgokat, jól látták, hogy az emberi fejlődés új vonala Amerika felé mutat. Ömlöttek is arra a tömegek, milliók indultak Északamerika felé, akiknek nem tudott kenyeret adni az óhaza. Európában embertultermelés volt, aminek gazdasági következményeit még fokozta a dolgozó és dolgoztató osztályok közötti ellentét. Európát ezernyi gazdasági betegség kinozta, a hatalmak pénzcsoportjainak versenye, a fékevesztett militarizmus, a tultermelés, az egymásra uszított népek folyton fokozódó gyűlölete, a roppant nincsetlenség, a nincsetlenek százmilliói és a roppant vagyon, a vagyonosok vastorzorjai mögött. A tudós doktorok jó orvosságot választottak. Éret vágattak, mert úgy mondták, azért fetreng nehéz lázban a beteg, mert sok a vére. És a fölnyitott vércsatornákon, amelyeknek fölnyitásban elcsönkultak és eltöredtek egymás után a szerszámok, a kések, mint egy ellenállhatatlan őrrült zuhatag, elállíthatatlanul zuhogott ki a vér. Későn vették észre népeknek a jó doktorai, hogy a rossz vér helyett elfogy az életerő. Hogy a beteg ott fekszik élettelenül, vére elfolyt, lába elvágva, szeme kitolva, kezéről hiányzanak az ujjak a szerszámfogáshoz. Európa megölte önmagát, Európában milliónyi ember bolyong munka és a munka minden lehetősége nélkül, Amerika meg még ott tart, hogy kőházakat épít még a komédia papírfalai helyett is.

Hol is tartunk mi ugyanakkor? Hol Európa és hol az a külön világ, ahol mi vagyunk? Szédülve keresünk munkát, de nincs, szédülve anyagot, amiből építsünk, de honnan? Fogcsikorgatva és imádkozva kenyeret, szénét, ércet, de nem tudjuk, merről vegyük. De van

másunk. Van tízfajta pártunk, száz frakciónk, van közjogi kérdésünk, van jónéhány és hatalmas egyesületünk a gyűlölet crescendós jel-szavaival. Bizonyos, hogy odaát is vannak politikai viszályok, de ott kezekben a szerszám, emberek gyűlölete senkit se zár el az életetadó munka elől. Délamerika nem viselt háborút, de forr arra a munka, nálunk a szétrombolt állam maradvék-köveiből gyűlölködők és közből élők nem engedik fölépíteni az új épületet. A műhelyt, a helynek üllőit, csilléit, horgaskerekeit megteremnek újra a boldogabb embert. Ott fölépítik a Fórum Romanumot, hogy szint játszhasanak benne, nálunk a rossz Babel-tornyát akarják, amelynek gyűlölet az alapzata, munkát-

lanság a vakolata és nagy szavak légbuboréka a szilárd téglák sora. Nem tudják, miként szaladtak szét egykor a bábeli építők, amikor nyelvük megzavarodott és nem értették meg már egymás szavát se?

Pedig azokból a boldog országokból más hírek is érkeznek. Irva van, hogy egyre erősödik, mindig egyre feszűlőbb erővel a munkás harca a tőke ellen. Ott, ahol hozzáuk képest boldogok a tömegek. Ahol bő a munkalehetőség, arannyal fizetik a munkáskezet, ott erősebb mindinkább az egyforma emberért küzdők tábor.

Üzenetűl és világító szövétnékűl minékünk, hogy egykor diadalmas békévé sarjad a harc a tőke és a munka között.

Teleki harmadszor?

Minden marad a régi ben. — A szociális békéről is szó esik.
A politikai helyzet.

A válság „megoldása”, ha a polgári politikusok optimizmusa nem csal, küszöbön van. A nyilatkozatok özönéből azt lehet megállapítani, hogy Teleki Pál gróf lesz az „új” miniszterelnök és hogy a kormány a régi marad — lényegtelen tehermentesítéssel. Az új kormány fő célja a tervek szerint „a nemzetgyűlés munkaképességének komoly biztosítása” és „a pártfegyelem megazigorítása” lesz. Hírvan azonban arról is, hogy a gazdasági és szociális problémákat is napirendre tűzik és a szociális béke helyreállításának kérdését is, bár a „kibontakozás” tengelye a királykérdés megoldása körül mozog most a legnagyobb lendülettel. Ebben a tekintetben — ha szabad ezzel a hasonlattal élni — sokan kiugrottak a bokorból és a nyulak — egymásra vadásznak. Az általános helyzetről azonban ez idő szerint alig érdemes jóslásokba bocsátkozni. Sajnos, nem mutatkozik még az a komolyság, őszinteség és felelősségérzet, amely a személyi és pártérdekeken fölül kimozdithatná az ország szekerét az anyagi és erkölcsi posványból.

A válságról egyébként a Magyar Távirati Iroda útján az alábbiakban számolunk be:

Mit mondanak a politikusok?

Budapest, dec. 6. A Nap írja: Andrássy Gyula gróf a vasárnapi kihallgatás után, távozóban a kormányzótól, a kihallgatásra váró politikusokkal beszélgetve, annak a véleményének adott kifejezést, hogy a válság megoldására a jelen pillanatban csak Teleki Pál gróf személye volna alkalmas. E kijelentés kapcsán hamarosan híre terjedt, hogy a döntés megtörtént és hogy Teleki Pál gróf mint designált mi-

niszterelnök már meg is kezdi tárgyalásait. A hír azonban nem bizonyult valósnak. Teleki Pál gróf este kijelentette, hogy a kormányzó még nem döntött, sőt sokorópátkai Szabó István kigazda kérdésére, hogy vállalja-e a megbízást, a leghatározottabban kijelentette, hogy a válság megoldásához nem érez magában elég erőt. Amennyiben a kormányzó választása rá esnék, a megbízást elhárítja magától.

Sokorópátkai Szabó István kigazdapárti miniszter kihallgatása előtt A Nap munkatársának a válság fejleményeiről ezeket mondotta:

— Nézetem szerint a válság sokkal hosszabbra fog nyúlni, mint ahogy azt sokan gondolták. A fölmerült alkotmányjogi kérdések annyira összezabályították a helyzetet, hogy ember legyen, aki megtalálja a ki vezető utat. Azt hiszem, a kihallgatások ma nem fejeződnek be. Nincs is kilátás arra, hogy a döntés ma megtörténjék.

Apponyi Albert gróf tegnapi kihallgatásáról a következőket mondotta a Virradat munkatársának:

— A tegnapi napon voltam a kormányzó ur öföméltóságánál. Kifejtettem állásponantomat a helyzetről, amelynek során élénk eszmecsere fejlődött ki közöttünk és részletesen megvitatuk azokat a kérdéseket, amelyek ma a kül- és belpolitikát közelebbről érintik. A kihallgatásról csak általánosságban és ennyit mondhatok, mert az magántermészetű volt és így nem is tartozhatik a nyilvánosságra.

A kihallgatások végeztével a kormányzó újból Teleki Pál gróf ügyvivő miniszterelnököt fogadja, akit minden valószínűség szerint meg fog bízni a kabinetalakítással.

Budapest, dec. 6. Az Új Nemzedék írja: Apponyi Albert gróf mun-

katársunknak a belső és külső politikai helyzetről a többi között ezeket mondotta:

— A királykérdés érdeméről már nyilatkoztam és hangsúlyoztam, hogy csak a koronás király királyságát tudom elképzelni, minden más megoldás forradalmi alapon állana és nem hozná meg azt, amit tőle várunk: a biztos és senkitől kétségsébe nem vonható jogállapotot. Abban nincs véleménykülönbség, hogy a királyságnak teljesen önállóan és nemzetinek kell lennie és ki kell zárni minden közjogi köteleket és korlátozást.

— Ma még alig remélhető valamely jelentősebb eredmény a trianoni békeszerződés módosításának tekintetében, mert ma a háborús mentalitás és az antant kisebb szövetségeseinek politikai befolyása még erősebb annál a jobb belátásnál, amely fejlődni kezd, sőt úgy látszik, gyorsabban fejlődik, mintsem gondoltam volna. Danielou beszéde küzködés a jobb belátás és a helyzet még fönnálló kényszere között. Ma tehát ezek az előbb említett lélektani és politikai kényszerek erősebb tényezők a jobb belátásnál.

Andrássy Gyula gróf a kormányzónál tett kihallgatásáról ezeket mondotta:

— A királykérdés előterbelolása kockáztatja Magyarország tényleges függetlenségének érdekét és az országot szegénységbe dönti. A magam részéről minden esetre azt kívánom, hogy végre-valahára egy olyan kormány alakuljon, amelynek egyöntetű politikája van, amely a nemzetet vezetni képes, amely komolyan kormányoz és legfőbb figyelmét a fázás, éhezés és a kormányzati szűlés megszüntetésére fordítja, a rendet az egész vonalon és minden tekintetben helyreállítja, megkezd a takarékoskosságot és minden fölösleges állást, főleg a minisztereket és államtitkáriakat megszünteti és megtalálja a pénzügyi kibontakozás útját. Hiszem és remélem, hogy egy ilyen kormánynak meglesz a többsége is. Kényelmi és pártszempontokkal szakítani kell és csak egy szempontot: a nagy nemzeti közérdeket szabad szem előtt tartani.

Budapest, dec. 6. A Magyar Hírlap munkatársának vasadi Balogh György kihallgatásáról ezeket mondott:

— A kormányzó ur első sorban a gazdasági és szociális problémák iránt érdeklődött. Szóba került a szociális béke helyreállításának kérdése is, amelyre vonatkozólag azt a proposíciót tette, hogy ezt a kérdést az új kormánynak föltétlenül programjába kell venni. Impresszióm szerint a válság megoldásának személyi része is teljesen kialakult. Ugy látom, Teleki Pál gróf designálása van előtérben.

Építsünk Munkásotthont!

Kombinációk a válság megoldásáról.

Budapest, dec. 6. A *Hétféi Hírlap* írja: Vasárnap a válság ügye alig haladt valamivel előre, mindazonáltal minden részről az a törekvés, hogy a válság minél hamarabb befejezést nyerjen. A kormányzónál történt kihallgatásokon is ez az álláspont a döntő. A kormánypárt nagy frakciója, a kisgazdák és keresztény-szociálisok azon vannak, hogy a válságot megrövidítsék. Az eddigi válságtárgyalások alapján biztosra vehető, hogy a hét közepén a válság befejeződik. Ma már az a bizonyos vélemény, hogy kedden, vagy legkésőbb szerdán Teleki mint designált miniszterelnök hagyja el a kormányzót. Ha véletlenül Teleki megbízatása meghiusulna, akkor még mindig Rubinek Gyulának van legjobb esélye, míg gróf Bethlen István csaknem minden kombinációban külügyminiszterként szerepel. A többi tényleg még kombinálni sem lehet, mert a királykérdés kiélézése mellett nem tudni, hogy például Hallerék részt vesznek-e a kormány támogatásában. Horthy kormányzó a válságból való kibontakozás ügyében vasárnap kihallgatáson fogadta Andrássy Gyula grófot, vasadi Balogh Györgyöt, Ernst Sándort és Apponyi Albert gróf nemzetgyűlési képviselőket. A keresztény-szociálisok kezdeményezésére valószínűleg ma fog a kormányzó párt intéző bizottsága a párt-határozat szövegezésének kérdésével foglalkozni és csak negatív megállapodást tesznek. Elhatározzák, hogy az elentétek áthidalását az új miniszterelnök kormányalakítási akciójával kell elintézni és akkor ugyanis fölösleges minden külön párthatározat.

Beniczky atférja.

Budapest, dec. 6. A *Magyarország* írja: Beniczky Ödön vasárnap nyilatkozatot tett közbe, amelyben azt mondja, hogy a szabad királyválasztásért indított politikai küzdelem még annyit sem ér, mint a 49-iki detronizáció, pedig az még a maga idején sem ért meg egy mai jugoszláv koronát. Majd igen furcsa célzást tett arra, hogy a szerb államkincstár improduktív kiadásokat eszközöl, mert a királykérdés nem a csehektől, rácoktól, olahoktól és a velük összehazasodott Sréter-Kovács-Meskó-Dömötör-fele társulattól függ.

E kinos föltűnést keltő nyilatkozatra a meggyanúsított képviselők a következő választ adták:

— Beniczky Ödön nemzetgyűlési képviselő ur *Az Újság* december 5-iki számában ellenünk egy ragalmazó nyilatkozatot tett közbe. Főszólójuk Beniczky képviselő urat, hogy *Az Újság* 5-iki számában foglalt súlyos, de homályos fogalmazásnak vadakat 48 órán belül konkrét formában nyilvánosan adja elő. Ezen 48 óra eltelté után fogjuk megtenni a további lépéseket. Sréter István honvédelmi miniszter, Meskó Zoltán, Kovács J. István, Dömötör Mihály, nemzetgyűlési képviselők.

A sárbogárdi választás.

Budapest, dec. 6. A sárbogárdi kerületben a pótválasztáson Czeglédi Endre, a kormányzó part jelöltje nagy szótöbbséggel vezet Csillery Andras Friedrich pártival szemben.

Munkás vagy? Testvérünk vagy, gyere közénk!

RÉSEN.

MEDNYÁNSZKY László tisztalelkű, mély emberi érzésű álmódó művész volt, a természet szépségeinek és a háború borzalmainak csodáira erejű ábrázolója. Festő és ember a javából. Életében sokat nélkülözött, pedig nagyon kisigényű volt. Tolstoj hí tanítványa. Most, nem sokkal a halála után, csunya porpatvar kerékedett a művei körül, amelyekből milliókat kerestek — az üzerek és kufárok, akik palotát építettek abból, amit Mednyánszky álmódott és festett. Az örökösök veszekednek a kiadóival, disztelenül, lármásan és botrányosan. A profitéhes tőke miént a maga önzése és mohósága oltárán áldoz föl, a művészetet is. Nem lehet olyan tiszta, szűz és becsületes művészet, amiből ő nyereséget, hasznót, előnyt ne próbálna húzni, — ha a művész és művésze halálra sorvad is bele. Ezt tették Mednyánszkyval, akivalósággal belepustult abba a rosszillatu kalmárkodásba, amit a képeivel csináltak, izlese, szándéka és érzése ellenére. A pénznek nincs szaga, — mondotta egy római példabeszéd és a kizsákmányoló kufárkodás nem nézte, hogy egy igazi festő művész álmairól és legbensőbb vallomásairól van szó, a Mednyánszky-remekkel csak úgy üzérkedett, mintha talpfáról, sőről vagy idegen valutáról lett volna szó. Sajnos, ez a korrumpált közszellem sok szépen és jól induló művészt is megmételtyez és ezek is beállanak néha — galambkufároknak a művészet templomába.

A MAI POLITIKAI KURZUS két szócsöve: a fővárosi *Új Nemzedék* és a *Szózat* szembe kerültek egymással a nagy alkotmányjogi vitában, amely, látszólag legalább, a legnagyobb ellentéteket váltotta ki az egységesnek híresztelt kormánypárt szétbuzó táborában. Az *Új Nemzedék* a liberális us föltámadását látja a szabad királyválasztás híveinek mozgalmában, sőt egyenesen a forradalom ujjaszületését. Erélyesen tiltakozik a szabad királyválasztás jogát hirdető ellen, akik a keresztény kurzust támadják meg szeriaté ezzel a fölfogásukkal és a régi fölfogatók szellemét idézik föl újra. A *Szózat* meglehetősen erélyesen tiltakozik az *Új Nemzedék* „gyanúsítása” ellen és nem minden guny nélkül jegyzi meg, hogy ha az *Új Nemzedék* legitimista (magyarán mondva Habsburg Karoly király-párti), akkor táborában helyet kell adnia Szerényi Józsefnek, Vázsonyi Vilmosnak és még egynéhány ó és új liberálisnak, mert hiszen ezek is hű és erős legitimisták. Mi, szociálisok, meglehetősen közömbösen nézzük ezeket a jel-szavakon és pártoskodáson induló szélmalomharcokat, nekünk a realpolitika becsületes, nyílt és gyökéres reformjai, az alkotó és termelő munka egyedül boldogító bázisa kellene, mi várjuk az időt, amikor az ugynevezett politikusok elszánják magukat és átengedik a helyüket azoknak, akik a nép érdekét nézik és a nép javát akarják, mert ez is politika, sőt ez a valódi, nemzetmentő politika!

x Windisch Vilmos műszerész, Szt. György-ter 5. Írógép- és varrógépspecialista. Javit precizen, gyorsan és meglepő olcsón. Meghívásra jövök.

KULTURA.

SZÍNHÁZ.

HETI MŰSOR.

Kedden: Leányvásár, operett. Bérlet-szünet.

Szerdán délután: Gyimesi vadlír, népszínmű.

Szerdán este: Gül Baba, daljáték. Bérlet-szünet.

Csütörtökön, Palágyi Lajos föléptével: Othello, a velencei mór, dráma. Premier-bérlet A 21.

Pénteken, Palágyi Lajos föléptével: A vetélytárs, színmű. Bérlet-szünet.

Szombaton: Pillangó főhadnagy, operett. Premier-bérlet B 22.

Vasárnap d. u.: Koldusdiák, operett.

Vasárnap este: Falu rossz, népszínmű.

Munkásszínpad. Műkedvelőkkel szemben a kritikuskak többnyire elnézést kell tanusítania, ez azonban a Munkásszínpad műkedvelőinél fölösleggé válik, mert ez a pompásan megszervezett gárda, amelynek sorában komoly értékek is vannak, a bírálatot is bátran kiállhatja. Az Apolló-mozi helyisége vasárnap is szűknek bizonyult az érdeklődők befogadására. A szereplőkről csak az elismerés hangján szóhatunk. Az előadás keretében két egyfölvonásos vigjáték került bemutatásra. Az egyik Murai Károly d rüs jelenete, a *Virágfakadás*, a másik pedig Móríc Zsigmondnak egyik pompás falusi zsánerképe. A szereplők közül Csányi Maca, Berényi László, Dominkó Iona, Kocsis Ferenc és Schwartz Lipót érdemelnek külön dicséretet. Tóth Juci sok bájjal és meleg közvetlenséggel énekelt el néhány hangulatos műdalt. Erőteljes, tiszta csengésű szopránja megérdemelt sikereket tarthat szánót. Berényi László is nem mindennapi színját-szói képességről tett tanuságot. Vastag Juci temperamentummal dta elő Káldori István és Farkas Imre két dalát. Reméljük, hogy ez a kedves, fiatal műkedvelőtársaság, amely már eddig is komoly eredményeket mutatott föl és szép sikerekre tekinthet vissza, azt a népszerűséget, amelyet eddig szerzett, ápolni és fejleszteni fogja — a bemutatásra kerülő darabok gondos megválasztásával és a betanult darabok precíz és összevágó előadával. A közönség, amely erre az alkalomra zsufolásig megtöltötte az Apolló-mozi helyiséget, sok tapssal honorálta a szereplők igyekezetét.

Értesítés. A Munkásszínpad műkedvelőinek vezetősége tudatja, hogy ezentul minden előadásra a jegyeket saját pénztárnokai által a következő helyeken árusítja, valamint a jegyekre az előjegyzéseket is ugyanott eszközölhetők. Munkáshonban (Kis-kaszinó) minden este 5—7-ig. Vasárnap és ünnepnap délelőtt 10—12 ig, délután 2—4-ig. Az Apolló-mozinál hétköznapiokon este 6—8-ig, vasárnap és ünnepnap délelőtt 10—12-ig, délután 2-től az előadás megkezdéséig. A vezetőség.

Fölhívjuk a munkásműkedvelők tagjait, hogy folyó hó 7-én, kedden este 6 órakor szereposztás vegett az Apolló-moziban okvetlenül megjelenni sziveskedjenek. A vezetőség.

Boroshordók 30—700 literig, zsiros hordók, kádak és minden a szakmába vágó edény-árak minden nagyságban kaphatók. Javításokat jutányosan készítünk. Tömegmunkát elvállalunk, a Szegedi Kádár munkások Termelő Szövetkezete. Révai-utca 18. szám alatt.

A színházi fuzió. Palágyi Lajos színigazgató — mint már megirtuk — bejelentette, hogy december 15-től kezdve fuzionál Sebestyén Géza szintársulatával. A fuzionál az a célja, hogy a szegedi színház művészi nivóját emelje. Miután Sebestyénnek jó erői vannak, ez — ha a tanács a fuzióhoz hozzájárul — alkalmasint sikerülni fog. Palágyi beadványt intézett a tanácshoz, amelyben a fuzióval kapcsolatosan huszonöt százalékos helyáremelés kér. A fuzió május elsejéig tartana természetesen továbbra is Palágyi igazgatása alatt. A mi álláspontunk ismeretes: művészi munka és szintársulat megélhetésének biztosítása. Ezen az alapon támogatjuk a fuziót is.

MOZI.

René Cresté (Judex) tegnap ismét gyönyörködtette közönségét a *Korzó-moziban*, a *Szent bün* című drámának főszerepét játszva. Ugyanekkor Ossi Oswald is nagy siker aratott a *Madarász* című vidám szerelmi játékban. E két sláger még ma látható.

A munkakényszer a kihágási bíróságon.

Király Ferenc, Patyi János és Szalai György napszamosokat köz munkára és utjavításokra rendelték ki. A munkások nem vállalták a munkát és ezért a kihágási bíró elé állították őket. Ott előadták, hogy a közmunkákért oly csekély díja jár, hogy kénytelenek voltak másutt dolgozni.

A kihágási bíró azzal a megokolással, hogy a közmunka kötelező Király Ferencet tiznap elzárásra Patyi Jánost és Szalai Györgyöt pedig tiz-tiz korona pénzbüntetésre ítélte.

KORZÓ-MOZI

TELEFON: Igazgatóság 455. Pénztár 11—85.

Ma utoljára!

Két sláger!

René Cresté (Judex) film!

A szent bün.

Dráma 4 felvonásban.

Főszerepben:

(Judex) René Cresté.

A madarász.

Vidám szerelmi játék 4 felv.

A főszerepben: OSSÍ OSWALDA.

Előadások fél 5, negyed 7 és 8 órakor.

HIREK.

— Tanácsi vita a lóverseny-tér bérbeadásáról. A mai tanácsülésen *Somogyi Szilveszter* dr. polgármester bejelentette, hogy a Magyar Lovaregylet ajánlatot tett a szegedi lóverseny-tér bérbevételére. *Taschler* Endre városi főegyző ellenezte, hogy ezt a huszonhatoldas területet elvonják a mezőgazdasági és ipari céloktól, mert ezek kielégítése elsőbrendű érdek, mint a lóversenyezés, amely ugy is a gazdagok passziója. *Taschler* felszólalásával szemben *Bokor Pál* helyettes polgármester vette védelmébe az ötletet és ennek életrevalóságát igyekezett bizonyítani. Végre is úgy határoztak, hogy a városi tanács tárgyalásokba bocsátkozik a Lovaregylettel a terület bérbeadása céljából. Véleményünk szerint ennek a huszonhat hold földnek a bérbeadása vétkes könnyelműség lenne, ez a terület a körtöltésen belül van és éppen ott, amerre a város fejlődési lehetősége a legnagyobb. Ezt megakasztani nem szabad.

— A Szegedi Kereskedelmi és Iparkamara ma délután két órakor előkészítő bizottsági ülést tartott, melyen a holnapi tárgysorozat pontjait vitatták meg.

— Halálos ítélet Szegeden. A budapesti hadosztálybírósg két napos zárt tárgyalás után meghozta *Székely József* volt francia detektiv ügyében az ítéletet. *Székely Józsefet* kémkedésért, kémkedés kísérletéért és az állam hadereje ellen elkövetett merényletért *kötélállati halálra* ítélte a hadbírósg. A haláraitelt kegyelemért folyamodott.

— Ujabb letartóztatás a Heller-ügyben. Budapestről jelentik: A Heller ügyben *Biró János*, a *Madame* című lap tulajdonosát vasárnap letartóztatták. A rendőrség megállapította, hogy *Biró János* telefonon föl hívta *Hegedűs Geza* budai diva árukereskedőt, *Weisz Anny* egyik ügyfelét és föl kérte, hogy Heller Róbertre kedvező véleményt tegyen. Vasárnap délután ismét folytatták a letartóztatott Heller Róbert és Heller Simonné kihallgatását. Az újabb kihallgatások azonban nem vezettek eredményre. Mindketten megmaradtak eredeti vallomásuk mellett.

— Halálozás. *Kovács Ibolya* zongoraművész nő vasárnap éjjel 1 órakor rövid szenvedés után meghalt.

Kedden lesz világítás, a szerda bizonytalan.

Négy vagon szenet kap naponta a város. — Ujabb akció a szénellátás biztosítására. — Világítani kell az utcákat!

A világítás biztosítása dolgában, minden beígért intézkedés elenére, mára sem történt lényeges változás. A mai nap folyamán mindössze egy vagon salgótarjáni szén érkezett a gázgyár részére és ez a mennyiség csupán keddre biztosítja az üzem főtartását. A szerda tehát megint bizonytalan. A vízműtelep helyzete nem sokkal kedvezőbb, az üzem főtartása itt is csak napokra van biztosítva. Szén már napok óta nem érkezett, s ha rövidesen nem érkezik meg a régióta várt és ígért nagyobb szénmennyiség, akkor e hét közepén teljesen víz nélkül marad a város.

A város az országos szénbizottságtól nemrég tíz vagon tőzeget kért. A szénbizottság most átiratban értesítette a polgármesteri hivatalt, hogy a tőzeget — nem szállíthatja.

(A körletparancsnokság akciója.) *Shvoy Kálmán* ezredes, a szegedi katonai körlet vezérkari főnöke a körletparancsnok megbízásából Budapestre utazott és fölkereste *Riedl* alezredest, a szénügyek katonai főügyelőjét, valamint *Rau* Gottlob szénügyi kormánybizost és interviált Szegednek szénrel való ellátása érdekében. *Shvoy* ezredes részletesen ismertette az állapotokat és kifejtette, hogy ha gyökeres változás be nem áll, kiszámíthatatlan katonai és közbiztonsági bonyodalmak következhetnek be.

— A harminczszázalékos vigalmi adó ellen. A vigalmi adó szinte állandó témája a tanácsülésnek. A város szigorúan ragaszkodik a vigalmi adóhoz, az érdekeltek pedig állandóan elégedetlenkednek. Hétfőn a Belvárosi-mozi igazgatóságának küldöttségét vezette *Abonyi Mihály* igazgató a főispán elé. *Abonyi* előadta, hogy a város jogtalanul szedi a harminczszázalékos vigalmi adót, mert a kormányrendelet csak tizszázalékos adó fizetését rendeli el. A főispán kijelentette, hogy tanulmányozza az ügyet és abban az esetben, ha a város csakugyan illetéktelenül szedi a magasabb adókat, intézkedik.

— Ítélet a hadbírósgon. A szegedi hadbírósg többnapos tárgyalás után *Aczél Andor* dr. tartalékos főhadnagyot öthónapi szigorított fogházfogságra ítélte, amelyet a vizsgálati fogsággal kitöltöttnek vett és elrendelte *Aczél* szabadlábra helyezését.

— A nyomor miatt. *Sándor Margit* 19 éves szegedi háztartási alkalmazottat a rendőrség letartóztatta, mert többrendbeli kisebb lopást követett el. A vallatás során elmondta, hogy a lopásokat azért követte el, mert hónapok óta állás nélkül van. Átszállították az ügyészségre.

— Letartóztatott álügynök. A rendőrség vasárnap délután letartóztatta *Paul Jenő* 27 éves kereskedőt, akit azzal vádolnak, hogy mint ügynök tizrendbeli csalást és sikkasztást követett el oly módon, hogy tűzfára kisebb-nagyobb pénzösszeget vett föl. Kihallgatása után átkísérték az ügyészségre.

x Kakuszi műasztalos butorraktára Szeged, Tisza Lajos-körút 20., dr. Gróf-palota.

Rau Gottlob azonnal intézkedett, hogy Szeged részére mind-n munkanapra két vagon salgótarjáni és két vagon tatabányai szenet utaljanak ki; egyben megígérte, hogy gondoskodni fog a szénküldemények hiánytalan leszállításáról. Hogy az elmúlt négy hét alatt rendellenességek voltak, annak — mondott — az az oka, hogy ő külföldön tartózkodott és a helyettese nem volt kellően tájékozva.

A körletparancsnokság főfőnök latta, hogy a szállítmányokat katonai földzettel kísérteti. Erre vonatkozólag a kormánybiztos kijelentette, hogy ez nem szükséges, föl kérte azonban a körletparancsnokságot, hogy ha a szénküldemények netalán ismét letartóztatásnak, a körletparancsnokság forduljon táviratilag közvetlenül hozzá.

(Koromsötétség az utcákon.) A szénigérek közben az utcák — a főter gyenge világítását nem számítva — borzalmas és veszedelmes sötétségben vannak. Valósággal életveszedelem az utcán járni. A mellékutcákban egymásba ütköznek az emberek. Ez az állapot tűrhetetlen. Tenni kell valamit. Lehetetlen, hogy egy nagy város utcai világítása ily botrányos állapotban maradjon. Sürgős és hatékony cselekedeteket várunk!

— Egy délelőtt a törvényszéken. A szegedi törvényszék *Fischer* tanácsa *Herczeg Lajos* Dezső 20 éves szegedi lakost, mert *Gonda* Andrásné től Algyőn nagyobb mennyiségű ruhaneműt lopott el, egyhónapi börtönre ítélte. Az ítélet jogerős. — Özevgy *Vasadi* Pálné hódmezővásárhelyi lakost, mert a tűzfát makszimális áron fölül árulta, az uzsorabírósg ötszáz korona fő- és hatvan korona mellékbüntetésre ítélte. Az elítelt az ítéletben megnyugodott. — *Gulyás* Pál könyvkötő-segéd, *Ötvös* Sándor 21 éves lakatos-segéd és kilenc társuk tizenötrendbeli lopása bűntudatában hétfőn folytatták a tárgyalást. A tanúkihallgatások, a vád és védőbeszéd elhangzása után a törvényszék a védő kerelmére a vádlottak közül *Ötvös* Sándor vádlottat szabadlábra helyezte. Az ítéletet előreláthatóan kedden délelőtt hirdetik ki.

Belvárosi Mozi

Telefon: Pénztári 5-82.

S Z E R D Á N december 8-án.

Két nagy sláger!

JOE DEBS ausztráliai kalandjai.

Kalandor vér.

Detektiv kaland 4 felvonásban.

II. NORDISK UJDONSÁGII

Az elrabolt boldogság.

Társadalmi dráma 3 felvonásban.

A főszerepben: EBBA THOMSEN.

Előadások köznapokon 4, 6 és 8 órakor, ünnepnap 2, 4, 6 és 8 órakor.

— Szalonnaosztás a tisztviselők beszerzési csoportjában. A beszerző csoport mindazon tagjainak, akik az augusztus havi szalonnajárándóságukat 3599 sorsszámig nem kapták meg, azt december 9. és 10. napjain osztja ki, meg pedig december 9 én 2800, 10-en 2801—3599 sorsszámig bezárólag, mindannyiszor délután 2 órától kezdődőleg a hatosági mézsarszékben. A befizetés 2800 sorsszámig december 8-án, 2801—3599 sorsszámig bezárólag pedig december 9 én, mindannyiszor délelőtt 8 órától kezdődőleg a csoport helyiségeiben eszközöndő. A kiosztás az augusztus havi ideiglenes igazolvány 38. számú szelvényére történik. A beszerző csoport ez uton is kéri tagjait, hogy a sorszámbelosztáshoz szigorúan alkalmazkodni sziveskedjenek. A Nyukosz tagjai ez alkalommal kapják a 44-es számú szelvényre az augusztus havi járandóságukat.

— A lopott paprika. A rendőrség letartóztatta *Szöke Anna*, *Tandari* Minálné, *Csontos Ilona*, *Vass* Andrásné paprikaárusokat, akik a vád szerint kisebb nagyobb mennyiségű lopott paprikát vasaroltak.

Roman misszió Budapestben.

Budapest, dec. 6. Holnap reggel fontos pontokai és diplomáciai tárgyalások céljából egy román diplomáciai misszió érkezik Budapestre. A misszió jelentékenyebb tagjai: *Tryfu* főkonzul és *Azion* követségi titkar, akik a Hungaria-szállodában fognak lakni. A misszió többi tagja a Bristolba megy. A misszió tagjait a magyar külügyminiszterium kiküldötjei fogadják a pályaudvaron. A román misszió itt tartózkodásának ideje meg bizonytalan.

Magyar hadifoglyok érkeznek.

Budapest, dec. 6. A MTL. jelenti: A honvédelmi miniszterium hadifogoly-osztálya közli: A Vladivosztokból indult *Mainam* hajó előreláthatóan december 10-ike táján érkezik Triesztbe 1854 magyar hadifogollyal. A *Steigerwald* hajó november 15-en indult el Vladivosztokból 800 magyar hazatérővel. A Frankfurt nevű hajó szintén 15-en indult el 1063 magyar hadifogollyal, Triesztbe való érkezése 6 hetet ut után december 26-án várható. Triesztből való továbbszállításuk magyar kórházvonatokon történik Csotra.

Tőzsde.

Zürich, dec. 6. (Nyitás.)	
Berlin 8.85	Budapest . . . 1.40
Newyork . . . 6.40 5	Bees 1.95
Mianco 22. 5	Bukarest . . . 9.20
Prága 7.60	Osztr. bély. . 1.80
Zagrab 4.60	Varsó 1.10

Zürich, dec. 6. (Zárás.)	
Berlin 8.77 5	Madrid 87.90
Hollandia . . . 195. —	Buenos-Aires 215. —
Newyork 6.41	Prága 7.60
London 22.22	Zagrab 4.60
Paris 88.15	Budapest . . . 1.40
Milano 22.85	Bukarest . . . 9.20
Brüsszel 40.50	Bees 1.90
Kopenhága . . . 90. —	Osztrák bély. . 1.80
Stockholm . . . 123.80	Varsó 1.10
Krisztiania . . . 9. —	

Budapest, dec. 6.	
Arany 20 frankos . . . 1650-1700	Osztrák kor. 95-100
Font 17.0-1 60	Rubel 300-330
Leva 620-660	Lei 740-7 0
Dollár 500-550	Sokol 600-650
Fr. frank 30.70-31.70	Sv. frank . . . 80-85. —
Marka 720-760	Kor. dán. 13.80-14.60
Lira 18.50-19. —	Fr.-dánár 13.80-14.60
	Lengyel m. . . 97-101

Férfi
fehérművek,
nyakkendők,
női, férfi és gyermek-
harisnyák,
kötött kabátok,
csipkék,
szalagok,
menyasszonyi
koszorúk
és fátyolok

legolcsóbb szabott áron

Pollák Testvérek

Széchenyi-tér. Csekonics utca.
Telefon 855. Telefon 854.

SZAKMOZGALOM

Munkásotthon építési alap: 10.184.20 K

SZEMLE.

A munkásmozgalom krónikája.

A Munkásotthon-építési alap első tízezer koronája együtt van. Bizony, még sok tízezer korona kell, amíg Szeged szervezett munkássága méltó kulturális lékhoz jut. Szeptember hó 12-én 50 koronával indult meg a gyűjtés és három hó alatt a kétségbeesítő anyagi gyötrődésben szenvedő munkásság mégis tízezer koronát vont el a szájtól annak bizonyosságán, hogy a Munkásotthont tartsa gazdasági és kulturális küzdelmében annyira fontos tényezőnek, amelyért érdemes az ügyis szűkre szabott kenyeret még szűkebbre szabni. Róma sem egy nap alatt épült... Az első tízezer után jönni fog a többi tízezer lankadatlan kitartással, mint szimbolumai a munkásság soha sem esüggendő, törhetetlen küzdelmének a boldogabb jövőért...

A szakszervezet egyik fontos feladata a munkásság oktatása, szellemi képzettségének fejlesztése.

Méltán nevezhetjük, ezt a feladatot a legfontosabbnak is, mert csak szellemileg képzett, magas értelmiségi szinten álló — helyes ítélőképességű —, kellő intelligenciával bíró munkásosztály képes magának az öt megillető társadalmi befolyást kivívni és azt meg is tartani.

Az uralkodó osztályok mindenkor igyekeztek a tudást monopolizálni és a tömegek számára azt lehetetlenné tenni. Mert a tömegek tudatlansága volt mindig a legerősebb bilincs, amelynek fogva azokat évszázadokon át béklyóban lehetett tartani.

Ezenkívül minden bérmozgalommal és kollektív szerződés megkötésénél nagyobb jelentősége van a szakszervezetek által rendezett előadásoknak és az általuk főtartott könyvtáraknak.

Maguk az előadások is csak akkor bírnak igazi értékkel, ha megfelelő könyvtár áll a tanulni akarók rendelkezésére, amelynek segítségével részletesebben és alaposabban megismerkedhetünk az előadásokon ismertetett dolgokkal. Másrészt a könyvtár módját ad azoknak is az önképzésére, akik valamely okból akadályozva vannak az előadások látogatásában.

A nehéz napi robot után kellemes és nem szórakozást nyújt egy-egy könyv elolvasása. Szükséges és minden intelligensebb embernek nélkülözhetetlen szellemi fölfrissülést nyújt. Új életkedvet ad és új erőt fejleszt a további terhek viselésére, a további küzdelemre.

Ezt a magaslatos célt szolgálja a mi munkáskönyvtárunk is, amikor a szakszervezeti bizottság sokszor erején fölüli áldozatokkal bővíti a könyvtárt. Azonban a bizottság áldozatkészségével szemben az elvtársak egy részénél igen kellemetlen és a céllal éppen ellentétes jelenséget észlelünk.

Igen sokan vannak, akik a kölcsönvett könyveket csak hónapok múlva vagy egyáltalában nem szolgáltatják vissza. Igen értékes szakkönyvek nem ritkán már az első kölcsönvevő

kezén elkallódnak, vagy pedig hiába várja a többi olvasni akarók tömege, hogy mikor juthat hozzá bizonyos könyvhöz, mert sokan fél évig is maguknál tartják azt. Az ilyen eljárásnak meg kell szűnnie s ezért figyelmeztetük az elvtársakat, hogy a könyvtári szabályzatban megállapított időn túl a könyveket ne tartásák vissza, hanem azokat a megszabott időre föltétlenül adják be, mert a könyvtár kulturális feladatát csak így tudja sikerrel teljesíteni.

A szabómunkások és munkásnők szakszervezetének helyi csoportja értesíti tagjait, hogy pénztári óráit a következő napokon tartja: *Hétfőn és szerdán este 5-től 7-ig, vasárnap pedig 10-től 12-ig.* Egyben fölhívja a vezetőséget a járulékokkal hátralékos szaktársakat, hogy a hátralékok rendezése iránt haladéktalanul intézkedjenek, mert ellenkező esetben az alapszabályok vonatkozó pontja értelmében a tagok sorából töröltetnek.

Az élelmezési munkások helyi csoportja közli a szaktársakkal, hogy a befizetési pénztári órákban a következő változás történt: A Munkásotthonban csütörtökön délután 3-tól 5 óráig, a Harkay-féle vendéglőben, Boldogasszony-sugárút 63. sz. minden szombaton délután 5-től este 8 óráig tartatnak a pénztári órák. — Együttal fölhívjuk a még tagdíjakkal hátralékos szaktársakat, hogy a hátralékok rendezése iránt sürgősen intézkedjenek, mert ellenkező esetben a tagok sorából törölve lesznek. *A vezetőség.*

Óráját és ékszeréit

szakszerűen javítja a jóhírnevű, elsőrendű nagy javítóműhely

Iritz József

műtör és ékszerész,
Dugonics-tér II. sz. a.

A Brauswetter-cégnek volt 10 évig elsőrendű szakmunkása.

Ajánlja pontosan beszabályozott óráit és modern ékszerraktárát. — Törött aranyat a legmagasabb áron vesz.

ifj. FISCHER TESTVÉREK

költött-szövött áruk nagyban és kicsinyben Kölcsey u. 4. sz.

Órlási vasasok harisnyák, keztük, nyaksálak és női költött kabátokban.

ÜZLETÁTHELYEZÉS!!

Értesitem igen tisztelt üzletfeleimet, hogy Madách-utcai terményüzletemet az ujonnan épült PÜSPÖK-BAZÁRBA (Mikszáth Kálmán utcai oldal) HELYEZTEM AT. Üzletemet fűszer-, gyarmat-, terményárak és takarmány cikkekkel bővítettem ki, amelyeket a legolcsóbb áron árusítok.

Tisztelettel: **VAS DANIEL.**

TENENBAUM FÜLÖP

FÉRFI SZABÓ készíti fazon munkákat és fordítást jutányos áron. Feketesas-utca 20. szám.

Babós Árpád specialista MŰTÖRÉS Szeged, Orozslán-u. 21.

Ora és ékszerraktára

és javító műhelye.

Törött aranyat legmagasabb áron vesz.

Nyom. Burkus András könyvnyomdájában Szeged, Madách-utca és Vidra-utca sarok

Rőzsegaly

kisebb-nagyobb mennyiségben, továbbá Palócz-féle szegedi bányakösz állandóan kaphat **PALÓCZ JÁNOS** tűzifakereskedőnél, Pulc tábornok-utca 14. Telefon 9-55.

MUNKÁSOKNAK 50% engedmény!

VELUR és FILCZ NŐI KALAPOK formázása és átalakítása köz- és magántisztviselők részére 50 kor. **RODE IMRENE**, Horváth Mihály-u. 7.

Fej-láb árusítás a P.C.K. szalámigyártól, különként

65 koronás **RÓZSA-féle** árban a mézszerszékben kapható. Kiss D. palota

FIGYELEM! MINDENKIT ÉRDEKEL!

Sárga rezes kg.-ként 20—28, olmot kg.-ként 20—25, vörös rezes kg.-ként 60—70, vörös fém (bronz) kg.-ként 30—40, horgany hulladékot 8—10 koronáért **V E S Z Ö N K** minőség **Szvaton és Kucsos** szerinti. Műszaki vállalat raktárában. — Feketesas-utca 22. sz. Wagner-ház udvarában.

DIVATOS

FÉRFI KALAPOK

245, 260 és 280 koronás árban KAPHATÓK. — Kelemen- és Kálai Albert utca (Hid-utca sarok, a postával szemben)

Aranyat, ezüstöt,

brilliánsokat.

Régi arany és ezüst pénzeket a legmagasabb áron vásárol!

BOKOR IZSÓ

műtör és ékszerész. Szeged, Kelemen-utca 7. TELEFON 16-67

A TURUL BIZTOSÍTÓ TÁRSASÁG

— befizetett alaptőke 5.000.000 korona. —

Kartelen kívüli magyar vállalat elfogad legelőnyösebb feltételek mellett tűz-, betörés-, jég-, baleset-, élet- és népbiztosításokat. Rokkant katonák üzletszerzésre fix és jutalékos alapon felvételek. Jelentkezni délelőtt 8—1-ig a vállalat helybeni irodájában. Tisza Lajos-körút 52. (Reök-palota.)

Munkások, munkásnők!

Aki nehéz testi munkában fáradozva keresi meg bérét, az jól gondolja meg, hogy hol vásároljon, mielőtt pénzét elköltené. — **Harisnyát, meleg keztűt, szvettort, alsóingot, fehérneműt, gyermeköltönyt, cernát és mindennemű téli-árut és rövid-árut a legnagyobb választékban és legmegtérősebb árban kaphat**

Geignernél.

SZEGED, Iskola-utca 25. szám alatt.

Ujabban megnyílt Iskola-u. 16. sz. a. modernül berendezett műtör-műnk, ahol a legmagasabb igényeket kielégíteni kedvezményes árak mellett, ugyint platin, aquarel és olaj fénykép nagytartások művészi kivitelben. Igazol-**MEGGYESI és HEVÉR** vány-fényképeket félórán belül készítünk. **FENYKÉPESZÉK.**

Mindennemű ruhaszövetek, ruhabáronyok, chiffonok, sephirek, barketok dus választékban

Kurucsev Sándor üzletében, Csokonca-utca 1.

Olcsó husnemű, disznó fej-láb

naponta kapható a Felsőtiszaparti szalámigyárban.

MUNKÁSOK ÁLTALÁNOS FOGYASZTÁSI SZÖVETKEZETE TELEFON SZÁM 1-20. FEKETESAS-UTCA 19. SZÁM. TELEFON SZÁM 1-20.

Keddől, folyó hó 7-től 9-ig, csütörtökig

petróleum osztás tagjainknak, tagsági könyvekre.

Rusz Péter uri és női cipész, Iskola-utca 18. sz. Elsőrendű anyagból készíték minden izlésnek megfelelő URI és NŐI CIPÓKET jóhírnevű műhelyemben. — **KÉSZ CIPÓK RAKTÁRON.** — **KIRAKATOMRA KÉREM A FIGYELMÉT!**